

ŠVP – Školní vzdělávací program pro školní družinu

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ředitel : Mgr. Jakub Velecký
Vedoucí vychovatelka : Kateřina Pikovská
Kontakty :
Družina : 605 311 922
e-mail : druzina@synam.cz

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina (ŠD) je zřízena dle zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání žáků, důležité osobní a sociální kompetence. Pomáhá dětem překonávat jejich handicap (ostých, vyjadřování ..). Družina je bezpečným místem, kde se žáci cítí dobře, učí se žít v kolektivu a najdou zde zajímavou náplň volného času. Mají tu místo pro regeneraci sil po vyučování, pro rozvíjení tvořivosti, posilování sebevědomí. Je to i místo pro komunikaci vychovatelek a rodičů. Základním prostředkem družiny je hra.

2.1.Počet oddělení

Kapacita školní družiny je 120 žáků rozdělených do 4 oddělení. Pobyť je zajištěn pro žáky 1.- 3.tříd (popřípadě 4.a 5.tříd). Maximální počet žáků v jednom oddělení je 30. Oddělení mohou být věkově smíšená.

3.VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH

3.1. Konkrétní cíle výchovy a vzdělávání

- rozvíjí svou osobnost po stránce poznání, vybavují se sociálními, mravními a duchovními hodnotami, jak pro osobní tak pro společenský život
- rozvíjí všeobecné vzdělání, získané v době vyučování
- chápe a uplatňuje zásady, práva a svobody v kolektivu dětí
- utváří si kladné postoje k národní a státní příslušnosti, respektuje ostatní národnostní kultury
- chápe a uplatňuje rovnost dívek a chlapců
- seznamuje se s evropskou kulturou

- uplatňuje zásady správného chování v životním prostředí a jeho ochraně
- zná zásady dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

3.2. Výchovně vzdělávací oblasti

Výchovně vzdělávací oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a jsou aplikovány na druhy činností odehrávající se ve školní družině.

Člověk a jeho svět

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, popř. jejich návštěvy (knihovna, muzeum..), orientace v prostoru a čase (besedy o městě, kde žijeme), bezpečnost na cestě do školy, na vycházkách, dopravní výchova.

Člověk a společnost

Osvojování zásad společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace, stolování, prevence šikany, zařazování prvků mediální výchovy.

Člověk a příroda

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě, využívání encyklopedií, péče o pokojové květiny, ekologická výchova, ochrana přírody.

Člověk, umění a kultura

Kultura chování, stolování, oblékání, rozvoj poznání, vnímání a prožívání krásy v denním životě, v přírodě, ve společenském a pracovním prostředí, v chování a jednání lidí, umělecké tvorbě.

Člověk a zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví, nemocích, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění, plavání, nové pohybové hry v místnosti, na hřišti a v terénu, relaxační cvičení, dodržování pitného režimu, otužování, znalost důležitých telefonních čísel, záchranné služby, hasičů a policie.

Člověk a práce

Návyky sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s drobným materiálem, příprava na vyučování, individuální a skupinová práce, dokončení započatých činností.

3.3. Formy vzdělávání

Pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti

- činnost přihlášených žáků dle programu ŠD

Příležitostná výchovně, vzdělávací, zájmové, tématické a rekreační činnosti

- přednášky, besedy, výstavy, besídky, kino – filmová představení, sportovní akce

Spontánní činnosti

- ranní klidové hry
- odpolední činnosti
- pobyt venku

3.4. Klíčové kompetence

Činnosti ve školní družině vedou ke komplexnímu působení, navazují na práci školy. V rámci své činnosti vychovatele/ky úzce spolupracují s třídním učitelem a podporují osvojení klíčových kompetencí uvedených ve školním vzdělávacím programu následujícími činnostmi:

Kompetence k učení

- vedou žáky k hodnocení svých výkonů
- podporují vzájemné učení a zapojení starších spolužáků
- motivují k dokončení započaté práce

Kompetence k řešení problémů

- podporují všestrannou komunikaci mezi žáky při všech činnostech, dbají na zapojení a méně průbojných žáků
- kladou důraz na kulturu řeči a kultivovaného projevu
- vedou žáky ke komunikaci s vrstevníky a dospělými

Kompetence personální a sociální

- vedou žáky k samostatnosti při sebeobslužných činnostech
- aktivně zapojují žáky do chodu a běžné údržby ŠD (péče o květiny, úklid herny)
- umožňují žákům samostatně prezentovat výsledky své práce
- s žáky spolupracují na tvorbě pravidel
- podporují přátelské vztahy žáků
- připravují skupinové práce, tak aby žáci spolupracovali a všechny se podíleli na výsledku
- učí žáky rozpoznávat jednání, které vede k šikaně, xenofobii a rasismu řízenými diskusemi a společným rozbořením běžných situací v ŠD

Kompetence občanské a právní

- oceňují jednání fair play při sportovních a jiných aktivitách
- vedou žáky k dodržování pravidel
- dbají na šetrné zacházení s vybavením a zařízením ŠD, udržování pořádku v herně, šatně a dalších prostorách
- pomáhá žákům orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času
- nabízí různé zájmové činnosti
- vedou žáky k tomu, aby uměli říct NE nevhodným nabídkám na využití volného času
- snaží se rozvíjet zájmy žáků v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

4.ORGANIZACE ČINNOSTÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

4.1. Provoz a skladba

ŠD je v provozu ráno od 6.00 do 7.30 hod. a odpoledne po ukončení vyučování dle rozvrhu tříd od 11.30 do 16:30hod.

V době od odchodu dětí do školní jídelny do 14:30 hod. jsou žáci zaměstnáni činnostmi dle měsíčního plánu každého oddělení, v případě příznivého počasí pobývají žáci mimo budovu ŠD. V tuto dobu nejsou žáci vydáváni rodičům v zájmu plynulého průběhu činností žáků jednotlivých oddělení. Na základě písemné informace od rodičů je možné žáky vyzvedávat po obědě v jídelně v čase, který obdrží rodiče od vychovatelky na začátku školního roku.

Režim dne je společný pro všechny žáky, je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Organizaci činností lze v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reagovat i na neplánované situace. Důraz je kladen na odpočinkové a rekreační činnosti. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, tyto aktivity probíhají formou individuální nebo skupinové. Snahou je pobývat co nejdéle čas venku. Aktivity jsou přizpůsobeny s ohledem na věk dětí.

Upozornění: ve školní družině je zakázáno používat mobilní telefony a jiná elektronická zařízení ke hrám a k dalším činnostem, které se neslučují s plánovaným programem ŠD!

4.2. Podmínky pro přijetí a ukončení vzdělávání

Do ŠD může být žák přihlášen na základě přihlášky, o přijetí rozhoduje ředitel školy. Přijímání jsou žáci od 1.třídy až do naplnění kapacity ŠD. Při zápisu žáků do ŠD vyplní rodiče zápisní lístek, na které uvedou důležité informace pro vychovatelku (rozsah docházky, způsob odchodu, telefonní číslo, adresu, zdravotní stav, případně další okolnosti, které mohou ovlivnit pobyt žáka ve ŠD (např. alergie, střídavá péče rodičů). Na základě písemné odhlášky zákonných zástupců může žák ukončit docházku během celého školního roku. K ukončení docházky žáka může dojít i při závažném porušení Vnitřního řádu školní družiny (o ukončení docházky v tomto případě rozhoduje ředitel školy.

4.3. Ekonomické podmínky

Úplata za ŠD činí 150,- Kč měsíčně + fond školní družiny 300,- Kč/ za rok (na akce pořádané ŠD, dárky – Vánoce). Úhrada se provádí jednorázově na celý rok, nebo jej je možné rozložit na pololetí (do konce října na 1.pololetí, do konce ledna na 2.pololetí), nelze hradit měsíčně

- platba se provádí bezhotovostně na účet školy nebo hotově v kanceláři školy

4.4. Materiální podmínky

ŠD je součástí ZŠ a je umístěna ve 4 odděleních (třídách), které jsou vybaveny pro odpolední činnosti ŠD a slouží především k relaxaci a odpočinku. Místnosti jsou vybaveny stoly a židličkami – pro zájmovou rukodělnou činnost. V ŠD je dostatek her a hraček i dalších pomůcek pro ZČ (výtvarné, sportovní, přírodovědné ..) V průběhu roku jsou potřeby k jednotlivým činnostem dokupovány. Výzdoba je aktualizována dle programu ŠD. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s hrami, hračkami, sportovním náčiním a jinými pomůckami. Pro pohybové aktivity lze využívat tělocvičnu, počítačovou učebnu, kuchyňku. Pro pobyt venku slouží školní hřiště a ostatní dětská hřiště a parky v okolí školy.

4.5. Personální podmínky

Všechna čtyři oddělení budou vedena kvalifikovanými pedagogy. Vychovatelé využívají nabídky center pro vzdělávání a doplnění své kvalifikace a účastní se seminářů a vzdělávacích akcí.

5. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI

Žákům je věnována individuální péče vychovatele podle potřeb konkrétního žáka a na základě doporučení ŠPZ. Na základě doporučení ŠPZ mohou s žáky i ve školní družině pracovat asistenti pedagoga.

Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou ve Svitavách, Střediskem výchovné péče Alfa. Z této spolupráce vychází i doporučení do školní družiny, které je realizováno ve spolupráci se školním speciálním pedagogem nebo psychologem (jsou-li ve škole přítomni). Péči o žáky se SVP zajišťuje vychovatel, má-li žák přiděleného asistenta i do školní družiny, pak ve spolupráci s asistentem pedagoga.

Mezi činnostmi, které může žák ve školní družině pod dohledem vychovatele nebo asistenta pedagoga vykonávat, patří např. reedukce oslabených dílčích oblastí, příprava na vyučování, vypracování domácích úkolů, výroba pomůcek do vyučování atd..

Školní speciální pedagog úzce spolupracuje s vedoucí školní družiny a koordinuje péči o žáky se SVP. V rámci školní družiny nabízí reedukci, např. logopedickou prevenci, nebo ve spolupráci se školním psychologem nácviky sociálních dovedností. Dále dohlíží na práci asistentů.

6.BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou hlavně poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Podmínky a bezpečnostní opatření:

- za bezpečnost je zodpovědná vychovatelka, které byly žáci svěřeny a to po celou dobu její pracovní doby
- žáci jsou vychovatelce předány učitelkou, která s nimi ukončila dopolední vyučování
- žáci, které odcházejí v průběhu pobytu v ŠD na kroužek, musí být vyzvednuti a následně zpět předáni do ŠD oprávněnou osobou, která přebírá za žáky zodpovědnost
- předávání žáků mezi vychovatelkami probíhá na základě jmenovitého písemného seznamu předávaných dětí (docházkový sešit)
- pokud žák svévolně opustí budovu školy – ŠD, jedná se o hrubé porušení řádu ŠD a vychovatelka za něj nemá zodpovědnost

Pobyt mimo budovu školy

- vychovatelka smí odejít mimo budovu s maximálním počtem – 25 dětí (odchod do jídelny, vycházku, kino .....) V případě překročení počtu žáků je povinnost vychovatelky zajistit dohled nad žáky druhou dospělou osobou (asistent pedagoga nebo jiný pedagogický pracovník školy).
- na začátku školního roku a před každou akcí, seznamuje vychovatelka děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě, na hřištích ...

- vychovatelka sleduje děti při hrách, zajišťuje dozor nad dětmi při všech činnostech a předem (zvláště při pobytu venku) jim vymezí prostor pro volná pohyba
- děti se nesmí bez dovození vzdálit z vymezeného prostora

Opatření při úrazu

- vychovatelka poskytne potřebnou první pomoc
- informuje o úrazu rodiče, při závažnější situaci telefonicky informuje rodiče bezodkladně
- každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů

6.1.Podmínky BOZP

Všichni vychovatelé jsou spolu s ostatními zaměstnanci školy proškoleni o BOZP dle platné legislativy.

7.ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Časový plán je připraven na 1 rok.

Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Žáci přicházejí průběžně. Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně. Příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby aj. Žáci si mohou po domluvě s rodiči individuálně psát domácí úkoly. Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd ve školní jídelně apod. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

7.1. Roční plán školní družiny

Roční plán je rozvržen do bloků na čtyři roční období (podzim, zima, jaro, léto).

Podzim :

- seznamování s prostředím školy a školní družiny
- seznamovací hry s kamarády, poznávání kolektivu
- vycházky do přírody se sledováním změn v přírodě, poznávání přírodnin
- sběr přírodnin a jejich zpracování

- výstava prací dětí s podzimní tematikou
- Drakiáda
- Halloween v družince – výrobky, výzdoba

Zima :

- výtvarné práce s tematikou adventu, Vánoc a zimy
- básně, říkadla a písně na téma zima a Vánoce
- výstava dětských prací s vánoční a zimní tematikou
- seznamování s lidovými vánočními zvyky a tradicemi
- Mikulášská besídka (spolupráce s žáky 9.tříd)
- vycházky do zimní přírody
- hry na sněhu, stavby ze sněhu, bobování
- bruslení s družinou
- Valentýn – výtvarné zpracování
- Seznamování s masopustními zvyky a tradicemi
- Zařazení programu pro děti ŠD (muzeum Svitavy, knihovna, kino)

Jaro :

- vycházky do přírody se sledováním změn v přírodě
- výtvarné práce na téma Jaro
- seznamování se s tradicemi Velikonoc + velikonoční výzdoba
- Den Matek – výroba přáníček
- Rej čarodějnic
- Návštěva dopravního hřiště – dopravní prostředky
- Šipkovaná – spolupráce všech oddělení

Léto :

- Pozorování letní přírody
- výtvarné práce s letní tematikou a jejich výstava
- Den dětí v družince (spolupráce s žáky 9.tříd)
- celoodpolední výlet s opékáním buřtů
- turistická vycházka k prameni řeky Svitavy, Vodárenský les
- sportování, soutěžení
- spaní ve škole
- vyhodnocení celoročního pobytu ve školní družině
- návštěva kina s filmovým představením

8.EVALUACE

Evaluace činnosti dětí :

- vychovatelka hodnotí během celého týdne, přičemž se zaměřuje na individuální rozvoj dětí, hodnocení většího nebo menšího tematického celku provádí po skončení činnosti
- vychovatelka se zamýšlí nad dosažením daného cíle, podle výsledků dále plánuje, upravuje a vkládá nové náměty

- vychovatelka hodnotí zájem dětí a jejich aktivitu

Vnitřní evaluace ŠD :

- ředitel či zástupkyně ředitele provádí v jednotlivých oddělení ŠD hospitace, sleduje nejen práci vychovatelky a dětí

Vnější evaluace ŠD :

- rodiče formou rozhovorů či dotazníků
- Česká školní inspekce
- Zřizovatel

Ve Svitavách 1. 9. 2019

Pikovská Kateřina
Vedoucí vychovatelka školní družiny

Mgr. Jakub Velecký
ředitel školy